

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی تخصصی		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۳ / ۶		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور خرداد ماه سال ۱۳۸۷		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		
ردیف	سؤالات			
الف - زبان شناسی (۴ نمره)				
۱	کدام بخش از زبان بیشتر دستخوش تغییر و دگرگونی است؟			
۰/۲۵				
۲	واژه ی « سمت » با چه شیوه ای ساخته شده است؟			
۰/۲۵				
۳	در نوشته ی زیر ، دو مورد بیابید که با قواعد ترکیب هماهنگی نداشته باشد. « در حالی که می دوید ، با شادی فریاد کشید: بچش متولد شد. چه روز خوبی! در بیست و دوم روز بهمن ۱۳۸۶ . »			
۰/۱۵				
۴	چرا الگوی هجایی « صامت+صامت+مصوت+صامت » در فارسی معیار کاربرد ندارد؟			
۰/۱۵				
۵	صورت پایه و تصریفی واژه ی « بوته ها » را بنویسید.			
۰/۱۵				
۶	در عبارت « سیر را غم گرسنه نیست » چگونه به معنا ی « سیر » پی می برید؟			
۰/۱۵				
۷	هر یک از واژه های مشخص شده در ابیات زیر ، در گذر زمان دچار چه وضعیتی شده اند؟ الف) یکی تیر الماس پیکان چو آب نهاده بر او چار پر عقاب ب) چو سرفارش آمد به پهنای گوش ز شاخ گوزنان برآمد خروش			
۰/۱۵				
۸	در هر یک از موارد زیر ، از کدام نقش زبان بهره می بریم؟ الف) اگر به دوستانم بگوییم: امروز کلاس زبان فارسی ساعت دو بعد از ظهر تشکیل می شود. ب) سال ها دل طلب جام جم از ما می کرد . و آنچه خود داشت ز بیگانه تینایی کرد .			
۱				
ب - نگارش (۵ نمره)				
۱	به تداخل تصویری در تصویر دیگر ، چنان که تصویر اول به تدریج محو گردد و تصویر دوم واضح و نمایان تر شود ..... می گویند.			
۰/۲۵				
۲	موضوع کتاب « مجمع الفصحا » اثر « رضا قلی خان هدایت » ..... است در مرجع شناسی به چنین اثری ..... می گویند			
۰/۱۵				
۳	یک نمونه دایره المعارف چند دانشی نام ببرید.			
۰/۲۵				
۴	کدام یک از عوامل زبان به نوشته ی زیر جلوه و جلا بخشیده است؟ « صدایی وهم انگیز و درشتناک از انتهای حنجره ای بر خاست و سکوت پنجره ها را با نعره ی سنگ شکست . »			
۰/۱۵				
۵	ثابت کنید در عبارت « از شنیدن صداهای مهیب مو بر تنم راست شد در حالی که او هم چنان نگران ایستاده بود. » از صور خیال بهره برده ایم ؟			
۰/۱۵				
۶	در نوشته ی زیر از کدام شیوه ی طنز پر دازی استفاده شده است؟ « .... دیدم - ماشاء الله چشم بد دور - آقا وا ترقیده اند. قدش دراز تر و تک و پوزش کریه تر شده است. همین قدر می دانم که سر زانو ها ی شلوارش که از بس شسته بودند ، به قدر یک وجب خورد رفته بود، تصور کردم دو رأس هندوانه در آن جا مخفی کرده است! ... »			
۰/۱۵				
۷	هر یک از عبارات های زیر را اصلاح کنید. الف) نگاه عارف آگاه به جهان هستی، از نگرش شیفته ی دنیا متفاوت است. ب) دوئیّت و نفاق در میان همه ی ملل مذموم شمرده شده است.			
۰/۱۵				
۸	در نمایش نامه اصطلاح « نقطه ی اوج » به چه معناست ؟			
۰/۱۵				
۹	تنها تفاوت باز نویسی و باز آفرینی را بنویسید .			
۰/۱۵				
« ادامه ی سؤالات در صفحه ی دوم »				

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی تخصصی		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۳ / ۶		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور خرداد ماه سال ۱۳۸۷		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		
ردیف	سؤالات			
نمره				
۱۰	بیت زیر را بازگردانی کنید. حافظ چه طرفه شاخ نباتی است کلک تو کش میوه دلپذیر تر از شهد و شکر است			
۱۱	یک بند ادبی بنویسید و واژه های « نماز » و « آسمان » را در آن به کار ببرید. (حد اکثر سه سطر)			
پ- املا و پیاموزیم (۳ نمره)				
۱	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. الف) کمبود آب در.....نیمه خشک کشور، یکی از مشکلات این منطقه است. (نواهی - نواحی) ب) رودکی، اشعار.....و روانی سروده بود. (سخته - سخت)			
۲	نوع « آن » در واژه ی « سواران » چه مفهومی دارد؟			
۳	تکیه ی واژگان مشخص شده روی کدام هجاست؟ بهاره گفت: من امروز به نمایشگاه کتاب می روم.			
۴	در عبارت « باد هوهو کنان از دشت می گذشت، شب پره وقتی سرعت وزش باد را دید به شاخه ی پیچان بید پناه برد و آن را دست آویز خود قرار داد، در حالی که به آسمان می نگریست، منتظر ماند. » الف) نوع فرآیند های واجی را بنویسید. (دو نمونه کافی است) ب) یک واژه ی دو تلفظی مشخص کنید.			
۵	املا ی کلمات نادرست را اصلاح کنید. رزم سعب - عنب و انگور - تحذیر و تحدید - مقتی و چاه کن - شاهد قضبان - مسارعت و شتاب - خطا و ذلت - محروم و بی نصیب			
ت- دستور (۸ نمره)				
۱	افزودن پیشوند « بر » در کدام مورد تفاوت معنایی ایجاد می کند؟ الف) شمردن ← برشمردن ب) انداختن ← برانداختن			
۲	در عبارت « زیبا ترین نقاشی ها ی دیوار » الف) هسته کدام است؟ ب) این گروه اسمی از چند واژه تشکیل شده است؟ پ) یک تکواژ وابسته ی تصریفی و یک تکواژ آزاد قاموسی مشخص کنید. ت) نقاشی از چند واج تشکیل شده است؟			
۳	« استدعا کردن » گونه ی مؤذنه ی کدام فعل است؟			
۴	جمله ی « پرنده ی زیبا از روی شاخه ی نارون پرید. » را گذرا کنید.			
۵	با رسم نمودار، اجزای اصلی جمله ی زیر را بنویسید. « مردم جامعه، وی را هم طراز بزرگان عصر حاضر می دانند. »			
« ادامه ی سؤالات در صفحه ی سوم »				

باسمه تعالی

ردیف	سوالات	نمره
سوالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی تخصصی		
رشته: ادبیات و علوم انسانی		
علوم و معارف اسلامی		
ساعت شروع: ۸ صبح		
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		
سال سوم متوسطه		
تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۳ / ۶		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور خرداد ماه سال ۱۳۸۷		
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		
ردیف	سوالات	نمره
۶	با توجه به عبارت زیر به سوالات پاسخ دهید. « خورشید به درختان این باغ مژده داد که به زودی علی، کدخدای ده، به کمک سید احمد نهال های تازه ای در باغ مجاور خواهد کاشت. » الف) کدام واژه شاخص است؟ ب) نوع وابسته ی وابسته را با رسم نمودار بنویسید. پ) بدل کدام است؟ ت) درختان چه نوع متممی است؟	۱/۵
۷	با توجه به عبارت زیر به سوالات پاسخ دهید. « سفید رود از کوه های بلند البرز سرچشمه می گیرد و پس از آن که از مناطق زیبا و سرسبز دامنه های آن می گذرد آرام آرام تن خود را به دریا ی پر خروش خزر می سپارد. » الف) نوع و زمان فعل « می گیرد » را بنویسید. ب) یک واژه ی « مشتق » مشخص کنید. پ) فعل « می سپارد » را مجهول کنید. ت) نام اجزای تشکیل دهنده ی واژه ی « سفید رود » را بنویسید.	۱/۵
۸	جا به جایی اجزای جمله را در نمونه ی زیر، پیدا کنید. هر آن دیوار قدیمش که پیش آمدی، به قوت بازو بیفگندی.	۰/۵
۹	معادل امروزی فعل مشخص شده را بنویسید. از کرانه بجستی و فرصتی جستی و تضریب کردی.	۰/۲۵
۱۰	در عبارت « بو سهل را صفرا بجنبید » نوع نقش نما را مشخص کنید.	۰/۲۵
۱۱	در عبارت زیر کدام قسمت حذف شده است؟ نوع قرینه ی آن را بنویسید. اول قصه ای که به من دادند، اهل کوفه رفع کرده بودند و از عامل خود شکایت کرده.	۰/۵
	« موفق باشید »	جمع نمره
		۲۰

سایت اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی وزارت آموزش و پرورش به آدرس: (<http://aee.medu.ir>) تنها سایت مرجع پاسخگویی به سوالات دانش آموزان در خصوص امتحانات می باشد.

باسمه تعالی

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی تخصصی		
رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی		
سال سوم آموزش متوسطه		
تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۳ / ۱۶		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور خرداد ماه سال ۱۳۸۷		
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		
ضمن عرض خسته نباشید این راهنما تنها به جهت تسهیل امر تصحیح خدمتتان ارائه می گردد.		
الف - زبان شناسی (۴نمره)		
۱	واژگان (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲	علائم اختصاری (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳	بجش - قاعده ی واجی (۰/۲۵) بیست و دوم روز بهمن - قاعده ی هم نشینی (۰/۲۵)	۰/۵
۴	زیرا هیچ گاه دو صامت بدون فاصله در آغاز هجا قرار نمی گیرند. (۰/۵)	۰/۵
۵	بوته - صورت پایه (۰/۲۵) ها - صورت تصریفی (۰/۲۵)	۰/۵
۶	رابطه ی تضاد (هم نشینی واژگان) (۰/۵)	۰/۵
۷	الف - پیکان: تحول معنایی پیدا کرده است (معنای قدیم را از دست داده و معنای جدید گرفته است). (۰/۲۵) ب- سوفار: کاملا متروک شده است. (۰/۲۵)	۰/۵
۸	الف - ایجاد ارتباط (انتقال اطلاع) (۰/۵) ب- آفرینش های ادبی (۰/۵)	۱
ب- نگارش (۵نمره)		
۱	آنش (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲	شرح حال هفتصد تن از شاعران (۰/۲۵) زندگی نامه (۰/۲۵)	۰/۵
۳	احصاء العلوم فارابی یا الفهرست ابن ندیم (یک نمونه کافی است) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۴	ساخت ترکیب های تازه، زیبا و بدیع (۰/۵)	۰/۵
۵	موبرتنم راست شد (۰/۲۵) کنایه (۰/۲۵) یا نگران (ایهام) ذکر یک نمونه کافی است.	۰/۵
۶	بزرگ نمایی و اغراق (۰/۵)	۰/۵
۷	الف - متفاوت با..... (۰/۲۵) ب - دو گانگی (۰/۲۵)	۰/۵
۸	به اوج رسیدن هیجان و اضطراب تماشاگر (۰/۲۵) به بالا ترین حد خود (۰/۲۵)	۰/۵
۹	در باز آفرینی می توانیم از هر زاویه ای که بخواهیم وارد شویم (۰/۲۵) وساختمان اثر را به کلی در هم ریزیم (۰/۲۵)	۰/۵
۱۰	حافظ، کلک تو چه طرفه شاخ نباتی است که میوه اش دلپذیر تر از شهد و شکر است. (۰/۵)	۰/۵
۱۱	نوشتن یک بند ادبی زیبا به صلاح دید مصحح محترم (۰/۵) نمره دارد.	۰/۵
پ - املا و بیاموزیم (۳نمره)		
۱	الف - نواحی (۰/۲۵) ب - سخته (۰/۲۵)	۰/۵
۲	نشانه ی جمع (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳	بهاره - هجای پایانی (ره) (۰/۲۵) می روم - هجای آغازی (می) (۰/۲۵)	۰/۵
۴	الف - شب پره - ادغام، شاخه ی بیجان - افزایش، دست آویز - کاهش (ذکر دو مورد کافی است هر مورد ۰/۲۵) ب (آسمان) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۵	رزم صعب (۰/۲۵) - تحذیر و تهدید (۰/۲۵) - شاهد غضبان (۰/۲۵) - خطا و زلت (۰/۲۵)	۱
«ادامه در صفحه ی دوم»		

باسمه تعالی

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
ت- دستور (۸نمره)		
۱	ب- (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲	الف- نقاشی (۰/۲۵) ب- ۴ واژه (۰/۲۵) پ- تکواژ وابسته ی تصریفی «ها» یا «ترین» (۰/۲۵) تکواژ آزاد قاموسی «زیب»، «نقاش» یا «دیوار» (ذکر یک مورد کافی است) (۰/۲۵) ت- ۷ واج (۰/۲۵)	۱/۲۵
۳	خواستن (۰/۲۵)	۰/۲۵
۴	پرنده ی زیبا را (۰/۲۵) از روی شاخه ی نارون پراند. (۰/۲۵)	۰/۵
۵	جمله <div style="text-align: center;"> <p>جمله</p> <p>نهاد گزاره رسم نمودار</p> <p>مردم جامعه فعل مسند مفعول</p> <p>۰/۲۵ می دانند هم طراز بزرگان عصر حاضر وی را</p> <p>۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵</p> </div>	۱/۲۵
۶	الف- سید (۰/۲۵) ب- درختان این باغ «این» وابسته ی وابسته (۰/۲۵) نوع (صفت مضاف الیه) (۰/۲۵) رسم نمودار پیکانی (۰/۲۵) پ- کدخدای ده (۰/۲۵) ت- متمم اسم (۰/۲۵)	۱/۵
۷	الف- مضارع (۰/۲۵) اخباری (۰/۲۵) ب- زیبا (دامنه) (۰/۲۵) پ- سپرده می شود (۰/۲۵) ت- صفت (۰/۲۵) + اسم (۰/۲۵)	۱/۵
۸	جا به جایی ضمائر متصل شخصی (پیشش آمدی) (۰/۵)	۰/۵
۹	می جست (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۰	فک اضافه (به جای نقش نمای اضافه) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۱	بودند (فعل معین) (۰/۲۵) به قرینه ی لفظی (۰/۲۵)	۰/۵
	جمع نمره	۲۰

سایت اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی وزارت آموزش و پرورش به آدرس: (<http://aee.medu.ir>) تنها سایت مرجع پاسخگویی به سئوالات دانش آموزان در خصوص امتحانات می باشد.